

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izveniši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213

Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravišтво: Mariljn trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Račun pri poštnem č. k. uradu št. 13.238.

Klerikalno-demokratične nesramnosti.

Odkar se je Narodna radikalna stranka pojavila v Sloveniji, so pričeli klerikalci in demokrati koncentrirati bruhati proti njej iz najtežjega kalibra. Laž in ogabna zavist se zrcalita iz glavnih glasil klerikalne in demokratične stranke. Nobeno sredstvo jim ni tako smrdljivo, da se ga ne bi oprijeli v svoji obupni borbi proti radikalnemu gibanju. »Slovenec« si je za včerajšnjo številko naročil iz Maribora posebno poročilo, v katerem ugotavljajo klerikalni kljukci »strašovit filjasko radikalov v Mariboru«. Pišejo na dolgo in široko o neki »polomiji«, katere ni bilo. Vsak, ki je videl mariborski shod Narodne radikalne stranke, se je lahko prepričal, da o kaki »polomiji«, kakršno so si izmislili krščanski gospodje okoli »Slovenca«, ni govora. Govor ministra dr. Stojadinovića je napravil na poslušalce globok vtis. Vsa dvorana mu je navdušeno ploskala. Da so se pozneje razvila nekakšna pretekanja, povzročena s strani nekaterih plačancev, je sicer res, toda klerikaicem, ki so tako rohnili proti »Orjuni«, je zadostovalo sovraštvo proti Srbom, da so beležili demagoško raznih Voglarjev kot znak narodnega odpora. Hinavščina, da ji ni primer!

Ostudna gonja klerikalcev bi še bila razumljiva, če se ne bi posluževali prozornih laži. Tako n. pr. objavila »Slovenec« v isti številki, ki je prinesla poročilo o shodu »radikalcev in srbskih hlapcev«, sledeče poročilo iz Maribora: »Gotovo je, — in na to računajo demokrati sami — da dr. Kukovec ne bo dobil količnika. V Mariboru so mu radikalni odjedi najmanj 50 odstotkov njegovih volilcev na deželi pa nima nikogar drugega kakor po par učiteljev in verižnikov.« Tako se glasilo klerikalnih resnicoljubov tole samo po zobeh. Najprej kolportirajo lažnivo vest o strahovitih fiasku, nato pa poročajo, da je 50 odstotkov bivših demokratov prešlo v radikalni tabor. Sedaj lahko naše javno mnenje mirno presodi »objektivnost« klerikalnega časopisa. Prav nič se ne čudimo, če rohnijo proti Narodni radikalni stranki demokratična glasila. Je to konkurenca, ki jih navdaja z grozo in strahom. Demokratom gre za obstanek v Sloveniji. Da se pa klerikalci kot »največja politična stranka v Sloveniji« borijo s tako umazanimi sredstvi »proti peščici radikalnih hohštaperjev«, je znamenje njihove notranje slabosti. Proti nasprotniku, ki je očitno v manjšini, se nobena politična stranka v kulturnem svetu ne bori s tako ogabnimi sredstvi. Avtonomija, kakršno so si izmislili gospodje okoli »Slovenca«, mora biti res na jako trdnih nogah, sicer se glavno glasilo klerikalizma ne bi tako strupeno zaganjalo v lepe uspehe Narodne radikalne stranke.

»Slovenec« je prav imenito sekundiral glasilo »mladinov«, ki vzdržuje v Mariboru posebnega, nežurnalističnega poročevalca. Kakor »Slovenec«, tako poroča tudi »Jutro« o nekem polomu radikalcev. Zanimivo je pri tem, da se oba lista poslužujeta ene in iste frazeologije v opisu zborovanja. V obeh poročilih, kar mrgolijo razne krilatice, kakor na pr. »tingel-tangel«, »teror«, »polomija«, »jara gospoda« itd. Tisti odvetniški koncipient, ki meni, da je kot dopisnik »Jutra« vzel vso objektivnost v zakup, pa je svoje poročilo prav izdatno potvoril na onem mestu, kjer pravi, da »je bilo posebno uradništvu ogroženo, ki je vse vprek demonstriralo«. Očitvidi vedo, da je prof. Voglar najel par kričavev, ki so skupno z »orjunci« delali »stimungo« proti radikalom. Resnica je, da je bilo med 600 zborovalci kakih 30 podkupljenih kričavev, ki jih je najela mariborska demokratična klika. Shod Narodne radikalne stranke v Mariboru je bil lep uspeh, vsaj priznava »Slovenec« sam, da rastejo njeni izgledi v mariborski oblasti. Najboljši znak, da je NRS na pravem potu, je skupna, šablonska gonja demokratov in klerikalcev. 18. marca bo slovensko ljudstvo sodilo ene in druge. Zrušile so se demokratične kule, klerikalci pa imajo zadnji svoj uspeh zahvaliti le uplivi farovža nad knetskim ljudstvom. Prišel bo čas, ko bo izpregledal tudi kmet v zadnji gorski vasi.

Klerikalno demokratično zavezništvo proti Narodni radikalni stranki naj

Uspešna zunanja politika naše vlade

Pariz, 6. marca. (B) »L'Oeuvre« ugotavlja v današnjem članku, da je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev pod večšo upravo g. Pašića in tudi vsled aktivnosti ministra za zunanje stvari dr. Ninčiča glede dalmatinskega vprašanja izšla srečno iz težkoč, katere so manj modri politiki morda še povečali in katere so vsled okrepitve fašizma vzbujale bojazen velikih komplicacij. Omenjeni list piše, da se je beograjska vlada umela oprezno ogniti vsaki opasni manifestaciji, tako da je nazadnje »slavni« Mussolini ratificiral rapalski dogovor, katerega je prel

krepko napadal. Evakuacija tretje cone je velik uspeh za obči mir in Jugosloveni se lahko z njim ponašajo. Vesti o pogajanju z Bolgarsko so tudi pomirljive. Omenjaajo končno sporazum z avstrijskim državnim kancelerjem dr. Seiprom, pravi navedeni list, da predstavlja jamstva, ki jih je dobila beograjska vlada za svoje soplemenjake v Avstriji, istotako velik uspeh za ministra zunanjih del g. Ninčiča. Končno pravi »L'Oeuvre«, da išče mala antanta vedno večja jamstva za ohranitev miru v čim boljši vzajemni organizaciji, na čemer ji je treba le čestitati.

Vprašanje Delte in Baroša.

Možnost prekinjenja konference? — Italijani smatrajo konferenco za politična pogajanja.

Opatija, 6. marec. (Izv.) Italijanski listi priobčujejo razgovor predsednika jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji dr. Rybaja z nekim italijanskim novinarjem, kateremu je dr. Ryba med drugim energično izjavil, da ne more biti govora o vzpostavitvi železniškega prometa z Reko, dokler nam Italija ne izroči baroške luke in Delte, kar je dolžna storiti na podlagi rapalske pogodbe.

Rim, 6. marca. (Izv.) Tukajšnji listi pišejo o možnosti prekinjenja italijansko-jugoslovenske konference v Opatiji, ker zahteva vlada v Beogradu brezpogojno izvršitev st. margeritskih konvencij. Listi poudarjajo Pašičev izjavo v ministrskem svetu, kjer je rekel, da ne odide na Reko niti en jugoslovanski

vlak, dokler se popolnoma ne izprazni tretja cona v Dalmaciji in dokler Italijani ne izročijo Baroša in Delte.

Rim, 6. marca. (Izv.) V krogih, ki so blizu min. predsedniku Mussoliniju, zatrjujejo, da smatra jugoslovenska delegacija v paritetni komisiji delovanje konference za čisto tehnično, dočim prevladuje med italijanskimi delegati, ki so v neposredni zvezi z Mussolinijem, mnenje, da konferenca v Opatiji ne more izločiti posameznih političnih vprašanj, ki so v zvezi z razmejitvijo reške države.

Opatija, 6. marca. (Izv.) Jugoslovenska delegacija dobiva navodila od svoje vlade, potom direktne telefonske zveze preko Sušaka.

Pričetek trgovinskih pogajanj z Italijo

Rim, 6. marca. (Izv.) Včeraj so se pričela v palači Chigi trgovinska pogajanja med jugoslovenskimi in italijanskimi delegati. Otvoritvene seje se je udeležil tudi min. predsednik Mussolini, nadalje jugoslovanski poslanik v Rimu g. Antonijević in glavni tajnik ital. zunanega ministrstva senator Contarini.

Jugoslovensko delegacijo tvorijo: Mihailo Popović kot predsednik, sekcijski načelnik trgovinskega ministrstva dr. Milan Todorović, sekr. načelnik fin. ministrstva Kon. Šmid in tajnik trgovinskega ministrstva dr. Miljutin Bošković. Italijanski delegati so sledeči: predsednik Lucio, Brouhi, Brizzi, dr. Belli Piperno, dr. Ciancanelli, Silvestri, dr. Bartoli, Komend, Rocca.

Min. predsednik Mussolini je imel daljši pozdravni govor in prorokoval dober uspeh pogajanj. Poudarjal je, da želi italijanska fašistovska vlada dobre politične in gospodarske odnose sosedno Jugoslavijo. Mussoliniju je odgovoril predsednik jugoslovenske delegacije g. Popović, ki je omenil, da je treba v interesu obeh držav vzpostaviti gospodarske odnose.

Nato je na predlog g. Popovića prevzel predsedstvo konference predsednik italijanske delegacije Lucio, ki je izročil pozdrave tudi zun. ministru dr. Ninčiču. Predložil je konferenci italijanske predloge za trgovinska pogajanja in zaključil otvoritveno sejo.

Železniška konferenca na Jesenicah.

Beograd, 6. marca. (B) Naše ministrstvo za promet je poslalo včeraj poziv vladam Italije, Avstrije, Bavarce in zveznim železničarjem v Beljaku. Ta poziv se nanaša na sklicanje konfe-

rence, ki bi se imela vršiti 15. t. m. na Jesenicah. Na tej konferenci naj bi se razpravljalo izključno o vprašanju političnega vzoraga reda na ozemlju gori navedenih držav.

Volilno gibanje.

Beograd, 6. marca. (B) »Tribuna« poroča iz Sarajeva: Minister za šume in rude, g. Milan Srškić, je imel veliko radikalno zborovanje v Zenici, na katerem je bilo nad 3000 volilcev. V tej volilni agitaciji ni imela nobena druga stranka tako velikega shoda. Na tem zborovanju je govoril g. Srškić in še mnogo drugih radikalov iz Zenice in bližnjih vasi.

Beograd, 6. marca. (B) Minister financ g. dr. Stojadinović odide v sredo v Novi Sad, kjer bo imel izvenstrankarsko konferenco z gospodarskimi krogi, nato pa v tamošnjem radikalnem klubu ožjo strankarsko konferenco s člani Narodne radikalne stranke o pripravi za volitve. Iz Novega Sada odide minister v Subotico, Sombor in v ne-

vzpodbuja vsakogar v borbi proti demagogiji in plemenskemu sovraštvu. Dokler so eni kakor drugi posedavali na ministrskih foteljih, tako dolgo ni bilo nič slišati o »srbskih hlapcih in plačancih«. Takrat je bilo vse dobro. Zadovoljna sta bila g. dr. Korošec in g. dr. Kukovec. Delala sta v Sloveniji veliko politiko ter se izigravala kot edina zaščitnika gospodarskega razvoja svoje ožje domovine. Spominjamo se časov, ko je gospod Korošec na klerikalnih shodih prav lepo pobijal srbofobske nazore svojih somišljenikov. Danes jih njegovo glasilo podpihuje in podžiga dan za dnevom. Tudi dr. Kukovec je za časa bivše koalicije drugače govoril o

Beogradu in o voditeljih Narodne radikalne tranke.

Iz tega sledi, da uganjajo klerikalci in demokrati tako ostudno demagoško, da ne najdemo besede, s katero bi ga dovolj ožgotali. In ti ljudje so še drzni dovolj, da očitajo radikalom nedoslednost! 18. marec bo izbrisal zadnje sledove nžaljenih ambicioznostev. Narodna radikalna stranka pa bo kljub vsem intrigam raznih pritlikavcev in šarlatanov vkorakala kot nemočnejša politična stranka v bodočo narodno skupščino. Do tistega časa še lahko »Slovenec« v kompaniji z »Jutrom« nadaljuje svoje gonje.

Konferenca v Nišu.

Beograd, 6. marca. (Z) Včeraj se je na konferenci v Nišu razpravljalo o uporabi potov in voda. V zapisnik je sprejet sklep, da poti na sami meji svobodno uporabljajo obmejne čete obeh držav, dokler se ne izgradijo novi preseki. Nato se je prešlo na druga vprašanja, predvsem na varnost obmejnega ozemlja, v katero vprašanje spada tudi vprašanje favoriziranja komitaških band

od strani službene Bolgarske. Bolgarska delegacija je zaprosila, da se ji dovoli pomnožitev obmejnih straž, kar je naša delegacija odklonila, češ da se ima gibanje razprava v mejah neullske pogodbe. Popoldne sta imeli obe delegaciji svoje posebne konference. Upati je, da se bo na konferenci govorilo tudi o kaznovanju zločincev, posebno pa o Todorju Aleksandrovi.

Miroljubna francoska politika.

Pariz, 6. marca. (K) »Agence Havas« objavlja vest, v kateri se proti protestu nemške vlade zoper zasedbo pristanišč v Mannheimu in Karlsruhe kakor tudi železniške delavnice v Darmstadtu izjavlja, da Francija nikakor ne stremi, kakor je rekel nemški državni kancelar Cuno, po prevladi na polju preskrbe z železom in premogom in tudi ne po razkosanju Nemčije. Francija želi samo, da se ji plačajo dolžne reparacije. Francoska vlada je sicer že ponovno dala vedeti, da ne zasleduje nobenih anek-

sijskih namenov in da nima nobenih imperijalističnih poželjev. Ako se državni kancelar sklicuje na žrtve, ki jih je do prinesla Nemčija, se Francija sklicuje na žrtve, ki jih je imela za obnovo opustošenega ozemlja. Vsote, ki so bile uporabljene v podkrepljenje tečaja marke, bi se bile mogle uporabiti v reparacijske svrhe. Ako po besedah državnega kancelarja Nemčija lahko pogreša poruhski premog, bi bila pač lahko popolnoma izvršila program o dobavi premoga

Razkol med italijanskimi prostozidarji.

Rim, 6. marca. (Izv.) Fašizem je povzročil v političnih in nepolitičnih organizacijah precejšnje zmede; prizanesel ni niti prostozidarskim organizacijam. Italijanski prostozidarski so razdeljeni na dva tabora, pod dvema vodstvom. Sedež enih je Piazza del Gesù, drugih pa ulica Giustiniani. Prvi so bili 1. 1915 za vojno proti Avstriji, drugi pa so nasprotovali. Ko se je pojavil fašizem, so pričeli prostozidarski iz trga Gesu vstopati v fašistovske vrste, s tem pa so prenesli proti volji vodstva svoje borbe v fašizem. Tako je bil fašizem postavljen pred alternativo: ali more in ali ne sme biti prostozidar član

fašistovske stranke. Fašisti so zato sklenili, da prostozidar ne sme obenem biti fašist. Temu sklepu so se najprej pokorili prostozidarski iz trga del Gesu. Veliki mojster kom. Palermi je skupno z vel. svetom škotskega obreda sklenil tozadevno resolucijo. Ker so prostozidarski iz drugega tabora tel kapitulaciji nasprotni, so nastale med njimi velike trzavice. Sedaj agitirajo za zopetno zedinjenje. Na zadnjem sestanku vel. sveta škot. obreda je prišlo do burnih spopadov. Italijansko framasonstvo se vije v hudih krčih, ker ne ve, ali naj fašizmu napove boj ali ne.

Vpad bolgarskih tolp.

Beograd, 6. marca. (Z) Iz Južne Srbije se zopet poroča o ponovnem vpadu komitaških band. Tako n. pr. je sročila došla vest, da je ena četa, ki je štela 50 bolgarskih komitašev udrla v vas Lipovč. Od naše strani je bil poslan oddelek, da jo prežene. O kakem spopadu z njo še ni nikakega poročila. Druga četa, ki je štela 20 komitašev je prekorčila mejo, je napadla vas Vatreno pri Čarševem selu in z bombami zapalila hišo Bogojevića, nato pa se vrnila v Bolgarsko.

ODGODITEV POGAJANJ Z ROMUNIJOM.

Beograd, 6. marca. (Z) Vsed bolzni predsednika romunske delegacije so porajanja z Romunijo odložna do konca tega meseca. Pogajanja so se imela začeti v Vršču radi likvidacije o vodnih zadrugah, ki se raztezajo na obe državi.

HOLEČKOVA PROSLAVA V BEOGRADU.

Beograd, 6. marca. (Z) Českoslovaško-jugos. liga v Beogradu bo proslavila v četrtek 8. t. m. v veliki dvorani vsenčilišča ob 6. zvečer 70. letnico Josipa Holečka, velikega češkega književnika in predsednika udruženja českoslovaških novinarjev in književnikov in enega največjih prijateljev našega naroda.

ANGLEŠKI PUBLICIST PRI KRALJU ALEKSANDRU.

Beograd, 6. marca. (B) Danes popoldne ob 5. uri je sprejel Nj. Vel. kralj Aleksander v privatni avdienci g. H. Baerlein, angleškega publicista in pisca knjige »Rojstvo Jugoslavije«.

Položaj v Orientu.

London, 6. marca. (K) Reuterjev urad poroča iz Carigrada: Prebivalstvo v okolici Aleppa se je uprlo francoskemu vojaštvu. Pet francoskih vojakov je bilo baje v boju z uporniki ubitih. Zveza med Aleppom in Aleksandretto je prekinjena.

Pariz, 6. marca. (K) Kakor doznajajo »Times«, ni prejela francoska vlada nikakega potrdila vesti iz Carigrada, da bi se bilo prebivalstvo Aleppa uprlo in da bi bilo pet francoskih vojakov ubitih. Iz Sirije na ministrstvo za zunanje zadeve in na vojno ministrstvo došla poročila ne omenjajo nič o takem gibanju.

Odkrita zaloga municije v Bratislavi.

Bratislava, 6. marca (K) Na podlagi zaupnega poročila, da je v kleti tukajšnjega mestnega policijskega poglavarstva skrito orožje, je izvršila policia tam preiskavo, pri čemer sta se našli dve strojnici, pet navadnih pušk, šest zabojev s 3000 ostrimi naboji, potem 45 ročnih granat, o katerih jih je deset popolnoma nepoškodovanih. Sum pada na nekega policijskega stražmojstra, ki je sužboval v Bratislavi, četudi je madžarski državljan.

RAZDELITEV AVSTRO - OGRSKIH DOLGOV.

Beograd, 6. marca. (B) Na Dunaju se vrši dne 19. t. m. konferenca komisij nasledstvenih držav, na kateri se bo končno sklepalo in odločilo o razdelitvi avstro-ogrskih dolgov.

POLITIČNI POLOŽAJ V ANGLIJI.

London, 6. marca. (K) Reuterjev urad poroča: Opozicija v spodnji zbornici ne namerava zmanjšati pomen poraza, ki ga je doživela vlada pri zadnjih volitvah. Na kabinetno krizo sedaj nikakor ni misliti. Pač pa se v političnih krogih veliko govori o posledicah poraza ministra za zdravje. Domneva se, da bo vlada z ozirom na zadnje dogodke spremenila svoj predlog glede odprave kontrole dohodkov.

NEMŠKI POSLANIK V PARIZU UMRL.

Monakovo, 6. marca. (K) Nemški poslanik v Parizu dr. Mayer je včeraj umrl na tukajšnji kirurški kliniki. Berlin, 6. marca. (K) Francoski poslanik je danes obiskal državnega ministra za zunanje zadeve in mu izrekel svoje sožalje nad smrtjo poslanika Mayerja.

Današnje prireditve

V Ljubljani:

Drama: »Othello.« Izv.
Opera: »Nižava.« Red D.
Kino Mathe: Svetovni dogodki.
Kino Ideal: Jadrenčeva smrt.
Kino Tivoli: »Dr. Mabuse, Igr.« II. del.
V Mariboru:
Narodno gledališče: »Ono.« Red B.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Sušnik na Mariljnem trgu in Kurat na Gosposvetaki, cesti 10.

Resnica o shodu v Mariboru.

V nedeljo sem bil v Mariboru po poslu, ki ni imel nikake dotike s shodom NRS. Bil sem tam le poslušalec in opazovalec. »Novosti« so imele na shodu svojega posebnega poročevalca.

Ko sem pa danes čital poročila v »Jutru« in »Slovenec«, sem vzdihnil. Nizko smo padli! Saj smo imeli na Primorskem v zadnjih 40 letih dovolj »razkolov« in volilnih bojev, ali stranke se niso posluževale takih nečednih sredstev. Res je sicer, da so imeli listi dovolj poročati o viharini prizorih na shodih, ali očitnih laži so se vendar izogibali.

»J. N.« so poročale resnično o nečedni demonstraciji neke družbe demokratov, socialistov, klerikalcev in žal tudi »orjuncov«. Dvorana je velika in bila je polna. Ko je pričelo kričanje, sem se iz radovednosti preril v bližino demonstrantov. Bilo jih je kakih 15 do 20, ki so kravallirali, sredi med njimi sem poznal edino enega gospoda, ki so ga »Novosti« imenovali. Majal sem z glavo in se čudil toliko bolj, ker tak posej se prav nič ne strinja z vzvišenim poklicom ljudskega vzgojitelja! — Pri nas na Primorskem bi bili naredili s to peščico ljudi kratek proces in zleteli bi na ulico. Ali štajersko mrtvilo poznam že iz prejšnjih dob in sem ga vedno postavljaj za zgled, kakšni ne smemo biti v političnem in narodnem boju. Zato so jih ostali udeležniki pustili preveč na miru! — Ali tudi taka mala družbica more shod motiti. »Jutro« poročevalec piše, da po celi dvorani razporejeni detektivji so skušali preprečiti medklice, pa ni nič pomagalo, ako so udušili enega, pa so se oglašili trije. — Jaz nisem opazil prav nič takega. Tudi je neresnično, da bi imela govoriti še dr. Pfeifer in nam. Hribar. Spored je bil naznanjen z lepaki, na katerem teh govornikov ni bilo in vem, da nista bila namenjena govoriti. Predsednik je pa že ob otvoritvi naznanil, da bo shod zaključen točno ob 10. uri 55 minut. Med govorom kandidata Nachtigalla je stal predsednik poleg njega z uro v roki in je točno ob napovedanem času zaključil shod. — Neumestna je pripomba »Jutra« da... se je v tem šundru oglašil klic: Živela Orjuna, na kar se je nam. Hribar dvignil s stola ter jadrno umaknil proti zidu! — Kako so majhni ti poročevalci! Ako nimajo že prav nikakega spoštovanja pred 50-letnim velikim in vpešnim delom našega narodnega delavca, kar je vredno obsojda in obžalovanja, ali vsaj take norosti naj ne mečejo na to častitljivo glavo!

»Jutro« dalje piše, da je po shodu prišla množica izza ogla in obkolila av-

tomobile ironično vzpodbujajoč (!-oč ali »aje?!«) »radikalne veličine« (med ušesi, kakor da to niso resnične veličine!). Bil sem v neposredni bližini, ali nič takega nisem opazil. »Jutro« poročevalec sliši gotovo tudi travo rasti. Zdi se mi, da: što se babi hitilo, to se babi snilo!

»Jutro« piše dalje, da se je naenkrat izvršil nenavaden atentat na Ivana Hribarja in da je občinstvo bušilo v huronski smeh in med žvižgi in klici »Abcug radikalni« se je fin. minister odpeljal proti Murski Soboti. Bil sem navzoč in vsega tega nisem nič slišal. Sem sicer precej gluhi na eno uho, ali drugo je zdravo in moral bi bil slišati tudi jaz!

Kakšne poročevalce ima »Jutro« sem se uveril tudi iz dopisa iz Prekmurja. Ta človek je videl na shodu v Murski Soboti nastopiti kot volilnega govornika tudi g. Hribarja (šefa politične uprave!), ki ga je tolačil (! v Jutru), kar je Stojadinović povedal. Resnica pa je, da g. namestnik na shodu sploh niti ni govoril. »Jutro« naj pokrega svoje poročevalce!

»Slovenec« ni nič boljši od »Jutra«. Ta poroča o »strahovitem fiasku« radikalov v Mariboru. V glavnih potezah sem odgovoril tudi temu resnicoljubnemu že zgoraj. — Ali ta list se je udaril samega sebe po zobeh in isti številki na tretji strani, kjer piše: »Gotovo je — in na to računajo demokrati sami — da dr. Kukovec ne bo dobil (ali prav: ne dobi!) kolidenke. V Mariboru so mu radikalni odjedli najmanj 50 odstotkov njegovih volitev, na deželi pa nima nikogar drugega kakor po par učiteljev in verižnikov.« — Kaj je torej res, ali ti- sto, kar piše na prvi strani o strahovitem fiasku, ali ono, kar na tretji strani trdi o — najmanj 50 procentni pridobitvi? Jaz upam, da je resnično drugo in da se tisti »najmanj 50 procentov« še poveča. To pa je krasen uspeh v tako kratkem času! Ker pričakujem, da NRS v bodoče opraviči vse nade, ki jih Slovenci zaupno stavljajo v to največjo, najplavnejšo in, lahko rečem, edino odločujočo državno stranko, sem uverjen, da iz 50 procentov pride že ob prvi prihodnji priliki 100 procentov! Za vse napredne sloje tudi ne bo kazalo drugega nego pridružiti se tej veliki stranki! Od naših Primorcev v Mariboru in na Štajerskem sploh pa pričakujem, da se v prihodnjih dneh enkrat sami med seboj prijateljski pomenimo, kaj zahteva od nas naša korist v novi domačiji in življenjski interes naših rojakov tam doma! Na svidenje! A. G.

Ruska lakota.

Ni še dolgo, kar je »Slovenec« zatrdel, da je lakota na Ruskem samo začasna in samo povzročena od nesrečnih zunanjih razmer in od slabe letine. Ni pa hotel pustiti veljati, da je to posledica komunističnega sistema. Toda letos prihajajo zopet poročila o lakoti na Ruskem. Da »Slovenec« ne bo rekel, da iz sovraštva do boljševikov zajemamo taka poročila iz sovražnih virov, citiramo tukaj ukrajinski list »Hromadski Vistnik«, organ stranke g. Petruševiča in tovaršev, s katerimi ima »Slovenec« jako prijateljske stike, ki stoje pa tudi jako blizu ruskim boljševikom. V številki od 17. februarja piše:

»Katerinoslavski gubernijski odbor komunistične stranke je poslal centralnemu odboru komunistične stranke Rusije in Ukrajine sledeče sporočilo:

V gubernijski vlada že tretji mesec strašna lakota, kraljeva vlada nima sil, da bi se borila z vsemi posledicami, ki iz tega izvirajo. Kmetje in prebivalci manjših mest so iz obupa pričeli samostojno jemati iz skladišč žito, ki je bilo določeno za setev; pričele so se širiti bolezni radi pomanjkanja hrane, zlasti tifus, smrtnost otrok je do-

segla strašno višino, dobé se vsi do 500 duš, kjer ni niti enega otroka v dobi do devet let. V gubernijski silni narašča zločin- stvo; ječe so polne podilanih ubilcev in roparjev.

Po vaseh hodijo čete roparjev, ki ropajo premožnejše kmete, konzumne zadruge in blagovna skladišča na železniških postajah. Zastoj v industriji je povzročil veliko krčdelo nezaposlenih delavcev, ki se ne morejo vrniti v kraje svojega navadnega bivališča, ter zahtevajo, da se jim daje stalna podpora, ki se jim mora dati, ako se hoče izogniti neredom. Posledica je, da je celo gospodarsko stanje v neredu in po- staja vedno slabše. Med člani kraljevinskih organizacij komunistične stranke pada duh vedno bolj. Večina tovaršev počenja misli- ti, da oni, kakor tudi kraljeva vlada, niso v stanju pomagati nesrečam, ki so prišle čez nas. Vedno bolj se množe slučaji, ki se branijo vršiti dolžnosti, ki se jim nala- gajo in zapuščajo lahkomišelnost tabor stranke.

A v številki od 18. februarja piše: Sedaj se nahaja na Ukrajini 1.200.000 prebivalcev, ki potrebujejo podpore — 350 tisoč v odeski guberniji, 550.000 v kateri- noslavski, 300.000 v donski. Sredstev je naj- več za 300.000 oseb.

Iz prosvetnega življenja.

— Pevski zbor »Glasbene Matice« v Kranju. Vodilna misel »Glasbene Matice«, prireditelj pokrajinske koncerte povodom svojega 50 letnega jubileja je bila zgolj ta, v najstarejšem pomenu besede propagirati svoj idealni cilj: vzdržati zanimanje za našo pesem v najširših narodnih plasteh in obenem nazven predstaviti sadove 30 letnega dela svojega pevskega zbora. Pevski zbor »Glasbene Matice« je pravi nacionalni zbor v bistvu besede: on je v službi naše glasbene kulture in zasleduje namen, omogočiti izvajanje vseh važnejših del ju- goslovenske muzikalne produkcije sodbo nad našo lastno ustvarjajočo silo. A kar je glavno: ta zbor skuša doseči svoj cilj pod vodstvom svojega duševnega očeta mojstra Hubada s klasično lepoto tona in s podu- ševljenjem in poglobitvijo izvajanih skladb. Najti predvsem plemeniti notranji izraz in vrednost naših glasbenih del, to je bilo vedno gibalno zborovega stremjenja. Od svojih prvih početkov pa je zasledoval na- men v najpoštenjše obliki postaviti na- rodno pesem na koncertni oder. Da je danes naše koncertno življenje tako živo in imamo opazovati vsepovsod bujen in ki- peč napredek drugih pevskih zborov, je pač v mnogi meri zasloga omenjenega stremjenja pevskega zbora »Glasbene Ma- tice«. Toda preko tradicij gre pot naprej, ker misli so k smotru obrnjene. Iz teh raz- logov je gledati na koncertna potovanja pevskega zbora iz čistih idealnih vidikov. Da je naša misel pevskega zbora, prire- jatelj podoželne koncerte povsod resnično iskren odmev, je dokazalo v nedeljo mesto Kranj v največji meri. Časten sprejem — pozdravil je zbor župan g. Pirč in ga. glavarjeva Znidaršičeva, slednja v imenu narodnega ženstva in kot predse- dnica »Kola jugoslov. sester« — je bil vnanji

znak izredne notranje simpatije, katere je bil ves čas deležen pevski zbor, predvsem pa njegov mojster Hubad. Povsod razkošno gostoljubje, gniljiva pozornost. Na pokopa- lišču se je poklonil spominu poetov-velika- nov: Prešerna in S. Jenka. V zborovem imenu njegov tajnik, moški zbor je zapel dveje žalnih pesmi, nakar se je vršil v do- cela napolnjeni sokolski dvoran koncert, ki je vrljo dobro dosegel svoj namen: dotaknil se je src poslušalcev. Po koncertu so pri- redile neumorne in nadvse požrvalne dame prebogato čajanko, meščanstvo mesta Kranja pa je poklonilo zboru in mojstru Hubadu dvoje krasnih vencev in priznanje. Predsednik zbora g. P. r. n. k. se je ob spre- jemu in na prijateljskem večeru toplo za- hvalil za izredne dokaze razumevanja za delo »Glasbene Matice« zlasti šolskemu nadzorniku V. Rusu in vsem ostalim, ki so pripomogli do tako lepega dneva. Slovo — žal prerano — je rodilo željo po skoraj- šnjem svidenju. A bolj od besed pa bo ostala misel, ki je naplajevala izvajajoče: misel širiti lepoto. In ta misel je hvaležnost in ona rodi hvaležnost.

— Glasbena Matica v Ljubljani. Začet- kom aprila priredil Glasbena Matica kon- cert, ki ne bo pomenjal samo 30 let ma- tičnega obstoja, marveč vspon glasbene kulture. Glasbena Matica proizvaja na tem koncertu Lajovičev Psalm (41 in 42), delo, ki bo brezovno emocionalno vplivalo na razvitek svetovne glasbene kulture. S psal- mom konkurira na istem koncertu Beethov- nova osma simfonija.

— Koncert v operi. »Udruženje gleda- liških igralcev« v Ljubljani, priredi v pon- deljek, dne 12. t. m. v prid Borštnik-Vero- škovega spomeniku v opernem gledališču velik koncert vseh prvih solistov. Opozor- jamo slavno občinstvo na ta koncert, ki bo eden najzanimivejših v tej koncertni sezoni in kjer nastopijo vsi naši najboljši pevci

Državnim nameščencem!

Deputacija državnih nameščencev je o priliki prihoda finančnega ministra dr. Milana Stojadinovića v Maribor opo- zorila na naravnost obupne razmere, v katerih se nahajajo vsi fiksni nastavl- jenci. Minister je pokazal veliko raz- umevanje za vse težnje našega stanu, omenil že izvršeno nakazilo draginskih in stanovanjskih doklad, s katerimi do- kladami nam seveda še daleko ni do- voljno pomagano, pač pa je vlada s tem dokazala, da ima vsaj dobro in resno voljo, v okvirju momentano mo- gočega priskočiti nam na pomoč!

Zahtevi poduradnikov in slug po popolni odpravi maksimiranja doklad zaenkrat ne more ugoditi predvsem z ozirom na razmere v Srbiji, kjer bi po- polna odprava maksimiranja doklad pri- vedla neznosno obremenjenje prora- čuna.

Pač pa je obljubil zaenkrat podporo z nakazilom živil po znižanih cenah, kar bo posebno v zvezi z dvigom na- še vahuje najlepša rešitev tega vpra- šanja vse dotlej, ko se sestane novo izvoljena skupščina. Da bo v tej skup- ščini imela NRS edino odločujočo be- sedu, je že danes jasno in minister dr. Stojadinović nas je pooblastil naj vam povemo, da je takojšnje uzakonjenje službene pragmatike kardinalna točka delovnega programa NRS.

Pozval nas je, naj mu popolnoma za- upamo, da ne smatramo njegovih be- sed mogoče samo kot »volilne obljube«, da pripozna važnost materijelno ne- dvignega državnega uslužbenstva, ki je predpogoj nekorumpirane državne uprave. On sam da se čuti še vedno uradnika, »kot takrat, ko je kot skro- men konceptni praktikant ustopil v državno službo.

Obenem je slovesno izjavil, da NRS je in bo vedno znala ščititi svobodo političnega prepričanja drž. uslužben- stva in bo z močno roko posegla vmes tam, kjer gotovi zakrknjenci mislijo, da živijo še vedno v časih demokratske- ga nasilja.

Zatorej tovariši, kvišku srca in v boj za sijajno zmago res pravega urad- niškega kandidata

dr. Milana Stojadinovića.

Odbor državnih nameščencev NRS v Mariboru.

Tekoči računi.

Onemoglost »Jutrovcev«.

»Jutro« posveča »brezpomembni radi- kalščini« cele stolpe. Na nesramna podtika- nja glede »nesramne špekulacije« med re- vniimi sloji se nam ne zdi vredno odgovor- jati, ker je podla insinucija tako prozorno partizanska, da se sama pobija. Kar se pa tiče teorije o značajnosti, smo hitro pri koncu. Prepričani smo, da demokrati niso zavrnili še niti enega pripadnika kake druge politične stranke, ki je hotel prestopiti v DS. Z isto pravico lahko sprejema tudi NRS razne politične konvertnice, da ne bi ji bilo zato potrebno dovoljenje gospodov »Jutro- vcev«. Nekaj je pri tem značilno: če radi- kalno gibanje res ni prav nič nevarno skra- hiran demokratiški politiki, čemu potem to- liko pozornosti, toliko ogabnih izlivov? Morda se pa niso spremenili demokrati v avtonomiste? Sicer ne bi — tako se more po vseh znakih soditi — pisali tako, kakor da NRS sploh ne bi imela pra- vice do volilnega nastopa v Sloveniji. »Ju- trovci« se dobro zavedajo, da je demokrati- ska stranka med Slovenci izgubila zadnje trohice svoje itak piščo odmerjene reputa- cije. Slepavstvo, ki so ga uganjali demokrati z uradništvom, jih bo spravilo 18. marca ob ves kredit. Po volitvah ne bo treba »Jutro- vcev« zagovarjati ne uradništva, ne konsu- mentov. Za cenejši kruh bodo skrbeli drugi, bolj poklicani faktorji, in edini šport, kate- rega si bodo lahko še privoščili, bo pobi- janje klerikalnega lintverja in silkanje vele- agrarnega (zelenega) hudča.

z najlepšimi skladbami domačih in tujih kompozitorov. Natančnejša poročila sledi.

— III. simfonični koncert Muzike Drav- ske Div. Oblasti v letošnji koncertni sezoni se vrši v ponedeljek, dne 12. marca. Na tem svojem, v celoti XII. simfoničnem koncertu, izvaja orkester Dravske Div. Oblasti pod vodstvom dr. Josipa Čerina kot I. točko Pärmovo predigro k operi »Stara pesem«. Z znano in priljubljeno overturem hoče se tako kapelnik, kakor orkester oddolžiti znanemu slovenskemu kompozistu, ter z iz- vajanjem tega dela počastiti 65 letnico roj- stva in 40 letnico umetniškega delovanja, priljubljene komponista Viktorja Parme. Temu delu sledi sloveča Beethovnva sim- fonija št. 5, o kateri spregovorimo v pri- hodnji številki in ki je eno najlepših del, kar se jih je kdaj izvajalo pri nas na sin- foničnih koncertih. Simfoniji sledita Lisztov klavirski koncert, pri katerem sodeluje slo- venski pianist Anton Trst. Koncert pa za- ključijo Goldmarkova »Sakuntala«. Vstopnice za ta koncert so od danes naprej v pred- prodaji v Matični knjižarni.

— Selva, prva pianistinja v Franciji. Pred 39 leti je zagledala svet v osrednji Franciji ob sinji Corrézi mladenka, kateri so vile sojenice namenile, da bo postala prva virtuosinja na glasvilju. Po žilah njenega očeta se je pretakalo nekoliko katalansko krvi, dočim je bila mati doma iz Lotarin- gije. Blanche Selva je prvič javno nasto- pila kot koncertistinja v Švicji prav na več- er svojega trinajstega godu. Vnela se je ob D'Indyevi »Simfoniji na francosko bri- bovski temo« in zahtelo se ji je, sodelo- vati s tem svojim pariškim rojakom, ki mu je bilo 33 let več nego nj. Srčna želja se ji je izpolnila. Dočim je leta in leta z ugled- nim mojstrom zaseda negovalna glasbo, je v odmorih poučevala klavir in priredila brez števila koncertov. Še danes nastopi pogo- sto na konservatoriju v Strassburgu kot učna sila. Za vsako namočila akriži z izda-

Volilno gibanje v Sloveniji.

Samostojni kandidat...

»Kmetijski list« je v svoji zadnji šte- vilki poročal, da je vložil kandidat SKS Ivan Azman iz Hraše tožbo proti dr. Ku- lovcu, ker je ta na svojem shodu v Novem mestu dejal, da se nahajal Azman na av- strijski konfidentski listi.

Kot odgovor na to poročilo »Kmetijske- ga lista« prinaša »Slovenec« z dne 2. mar- ca vest, da ima uredništvo »Slovenca« iz- virnik seznama konfidentov, ki ga je po- slalo okrajno orožniško poveljstvo v Ra- dovlicah dne 20. sept. 1915 pod rezervatnim poročilom na c. k. r. deželno orožniško po- veljstvo 12 v Ljubljano. Poleg tega — ome- nja »Slovenec« — se nahaja na dotičnem seznamu osebn opis Ivana Azmana, ki se popolnoma ujema z osebo sedanjega kandi- data SKS.

Na koncu pomenja »Slovenec« gospodi okrog »Kmetijskega lista« nadaljna imena znanih samostojincev, ki se nahajajo na isti listi konfidentov.

Radovedni smo, kako se bo končala ta pravda. Na vsak način pa se mora zdeti vsakemu poštenemu človeku tak kandidat — vsaj nekoliko čuden. Da vidimo!

Zopet »samostojna« polomija.

Kmet sem iz celjske okolice in sem pri zadnjih volitvah volil »samostojince«, ker so me prepričali, da bodo kaj dosegli. Da- nes mislim drugače in z menoj vred misli še marsikdo drugače. Nam nikakor ni všeč, da Puceljova stranka agitira proti srbskim seljakom in sploh proti Srbom. Reveži naši »samostojinci«! Saj so vse dosegli, če so sploh kaj dosegli, le s pomočjo Srbov, ki so jim verovali. Sedaj pa, ko nastopajo Srbi pri nas skupno z nami, pa so »samo- stojinci« silno jezni. Zlasti zadnji samostoi- ni shod v Celju nas je razočaral. Med zho- rovalci smo videli največ demokratov, ostali pa so klicali ogorčeno proti raznim kupčijam samostojincev na račun sloven- skega kmeta.

Deputacija celjskih trgovcev pri finančnem ministru Stojadinoviću.

Glasom sklepa odbora Gremija tr- govcev Celje, je deputacija, obstoječa iz gg. Stermecki, Lukas in Vrtovec, pred- ložila v Mariboru navzočemu ministru dr. Stojadinoviću sledečo težnje trgo- vcev:

I. V Sloveniji je postalo v zadnjem času tako občutno pomanjkanje denarja, ker so vsi denarni zavodi brez gotovine, da je resno ogrožen obstoj naše znane, stare in solidne trgovine. Da se temu vsaj v mali meri odpravimo, prosimo g. ministra, da naredite, da se denar, ki se vplačuje v slovenskih carinarnah ostane oziroma naloži v Sloveniji, odnosno iz celjske carinarne v Celju, sicer pa naj bi se našel nekak način plačevanja ca- rine, ki ne bi brezplodno zadrževal to- liko gotovine.

II. Naše trgovstvo ima svoje trgo- vsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani, katero bi se imelo glasom za- kona centralizirati. Ker se je našel mo- dus, da je ostalo samostojno društvo »Merkur« v Zagrebu, prosimo, naj se tudi nam pusti to našo organizacijo, ki je delovala vedno v najlepšo korist svo- jih članov in pri tem tudi z najmanjšimi upravnimi stroški.

III. Potom ZVEZE trgovskih gremi-jev in zadrug za Slovenijo smo poslali na g. ministra za socialno politiko do- pis, v katerem smo predlagali spremem- bo Pravilnika k protidraginskemu za- konu. Naša glavna in upravičena zahte- va je, da se pri zaračunavanju dovolje- nega trgovskega čistega dobička upo- števa zopetna nabavna cena blaga, kar

— Napad bolgarskih četašev. Iz Skoplja poročajo: Te dni je poskušala napasti topla kakih 50 bolgarskih četašev kolonijo pri Doljanah, južnovzhodno od Stipa. Četaši so našli na naše orožnike in vojaše, s ka- terimi so se zapletli v boj. Naše straže so bile prešibke in so se morale umakniti, pri

Ponesrečen demokratiški shod.

V nedeljo so priredili mariborski de- mokratski shod v Radvanju, ki je bil zelo plitvo obiskan. Vzrok slabemu obisku pa ni bil dež, temveč leži vzrok vse drugod. De- mokratski shod, kakor povsod, tako tudi pri nas izgubil vsako zaupanje med ljudstvom. Ko pa so slišali, da pride govoriti celo sam dr. Reisman, pa so rekli: Skoda časa, da bi ga izgubili s poslušanjem Reismanovih čenč ter so šli lepo pit in pet...

Klerikalni polom v Beli Krajini.

Dvoboj med dr. Sušteršičem ter med klerikalci postaja vedno bolj zanimiv. Pre- teklo nedeljo je dr. Sušteršič sklical v Cr- nomlju shod svoje stranke. Dvorano Lake- nerjevega hotela je napolnilo mnogo rado- vednih ljudi, pripadajočih raznim političnim strankam. Dr. Sušteršič je v svojem govo- ru podčrtaval potrebo gospodarskega dela. V ostalem je polemiziral proti klerikalnim glasilom. Pobjel je neresnice, ki jih trosijo klerikalci z namenom, da bi oslabil nje- govo akcijo. Klerikalci čutili, da jim je dr. Sušteršič nevaren. Na shod so poslali biv- šega urednika »Straže« Radešiča, ki je skušal zagovarjati klerikalne metode in po- litiko s tem, da je ponavljal razne historije iz »Domoljuba« in »Slovenca«. Poleg dr. Sušteršiča sta baie govorila tudi kandidata NLS Škerbec in Zajc. Klerikalna fronta je že omajana. Sedaj se rušijo klerikalne trd- njeve tudi v Beli Krajini. Tisto, kar piše »Slovenec« o »zmagovitim pohodu sloven- ske armade«, je dobra tolažba za klerikalne voditelje.

Nekaterim Trbovelčanom v odgovor. Napadalcem na mojo čast in na našo stran- ko sporočam tem potom, da se varujejo pred vsako nepremišljenostjo. Je namreč mnogo takih, ki imajo maslo na glavi. Če bi dotični gospodje ne dajali povoda, bi ne bilo nikakih utemeljenih očitkov. Moja dolžnost je bila, da sem gospo P. obvestil v neki delikatni zadevi. Toliko v vednost! Sicer pa: tempora mutantur... Radko Medvešek, Trbovlje.

je s trgovskega stališča sicer samo ob sebi umevno, vendar pa nam zakon, od- nosno Pravilnik tega ne dovoljuje in se naši trgovci obsojajo na denarne kazni in zapor, kakor hudodelci, ako se drže tega edino pravilnega trgovskega sta- lišča.

Prosimo gospoda ministra tudi, da se pri prihodnjem zasedanju Narodne skupščine zavzame za to, da se ta zakon sploh ukine, ker je tak zakon pri da- našnji preobitici blaga popolnoma ne- umesten in povzroča samo hudo kri, praktičnega uspeha pa ne doseže. Ne naredbe, ampak samo prosta konkuren- ca more znižati cene blaga.

IV. Pri tej priliki si dovoljujemo opo- zoriti nevzdržni položaj javnih name- ščencev, ki s svojimi današnjimi plača- mi nikakor ne morejo stanu primerno živeti. Tudi v interesu trgovstva je, da se njihov položaj zboljša ter s tem tudi dvigne njih kupna sila. Uprava more biti dobra samo, ako bodo nameščenci bo- lje plačani, ker bomo drugače doživeli, da bodo ravno najboljši moči zapustile svoja mesta. Mi trgovci bomo pozdra- villi vsak korak, ki se bo ukrenil, da se ugoti tej njihovi pravični zahtevi.

Minister je pripomnil, da so mu te za- hteve tudi z drugih strani znane in da jih bo z vseni močmi podpiral. O zakonu proti draginji se je izrazil, da je iz- razito protigospodarski in da je že po- slednji čas, da se sploh ukine. Minister se je dal časa razgovarjal z deputacijo in se zelo zanimal za celjske razmere.

čemer sta padla dva moža, osem vojakov pa pograbsko. Naša straža je poklicala po- moč, nakar je kmalu prišel na lice mesta oddelek naših vojakov z majorjem na čelu, ki je začel zasledovati tolopo. Na svojem begu so četaši vzeli seboj ženske in otroke. Boj se nadaljuje.

— Medsebojni upliv slovenske književ- nosti v raznih časih. V zadnjih dveh šte- vilkah »Slavie«, centralnega organa za slo- vansko filologijo« je napisal dr. S. Ivšić, profesor na zagrebški univerzi študijo pod naslovom »Dosedaj nepoznani hrvaški sla- govski prevodi iz staročeskega jezika«. Študija dokazuje, da so bile vezi med sta- ročesko in glasolsko knjižno mnogo večje, kakor se je dosedaj domnevalo. Dosedaj smo znali samo za prevod staročeskega »Lucidara«, prof. Ivšić pa omenja še tri hr- vatske prevode iz konca 14. ali začetka 15. veka. Za te prevode je prof. našel v pra- ških arhivih originale. Je pa še par prevodov, za kojih češke originale se ne zna. Po njegovem mnenju so ta dela prevedli hrvaški glagolasi, ki so učiteljevali v pra- škem Emanskem samostanu.

— Rokopis Kopernikovega dela »De revolutionibus«. »Prager Presse« piše: Mogoče je le malokomu znano, da se na- haja v Pragi rokopis znamenitega Koper- nikovega dela »De revolutionibus«. Rokop- is je bil najden šele pred par desetletji v knjižnici grofa Nostitza v Pragi. Rokopis obsega 212 strani malega formata in je pi- san s črnilom. Slovi so marljivo izdelane z ravnilom in šestilom. Naslovi in initiale poudarjene in oddelekovi so naslikani z rdečo barvo. Da je delo Kopernikov roko- pis, priča primerjanje z drugimi njegovimi rokopisi. Celo delo je vezano v pergament.

Kopernikov observatorij. Tajništvo svobodne poljske univerze je izdalo na kul- turni svet apel za sodelovanje pri osnova- nju poljskega astrofizičnega observatorija Nikolaja Kopernika. Observatorij naj polka- že spoštovanje do moža, ki je dal podlago za to vedo. Vsi znanstveni inštituti kakor tudi ameriški observatoriji so odgovorili z besedami priznanja in navdušenja in pozvali svoje člane na sodelovanje v tej akciji.

Dnevne novosti.

— **Prilob min. predsednika Pašica** v Ljubljano. Iz Beograda poročajo: Ministrski predsednik bo prisostvoval 11. t. m. zborovanju Narodne radikalne stranke v Ljubljani.

— **Min. predsednik g. Pašić**, ki obišče te dni Ljubljano, vsled zaposlenosti kot šef vlade ne bo mogel obiskati Kranja in Novega mesta, kakor je to želel prvotno.

— **Zbor zaupnikov NRS** se vrši v nedeljo 11. t. m. dopoldne ob 10. uri v Ljubljani. Radikalni iz dežele se pozivajo, naj se udeležijo v obilnem številu zaupnega zbora. Zlasti naj pridejo vsi kandidati na listi ministra dr. Zupaniča. Zlasti se pričakujejo Bojanci, Poljanci in drugi Belokranjci. Natančni program objavimo.

— **Pozdrav osvobodilnih dalmatinskih bratov**. Mestna občina ljubljanska je dobila iz Bigrada na morju tole brzojavko: »Hrvatski grad Biograd na morju danas je oslobođen te šalje prve pozdrave slovenskoj majčici bijeloj Ljubljani. Želi joj svaki procvat i napredak. U ime naroda Hubert knez Borelli.« Na ta pozdrav je mestna občina poslala tole brzojavko: »Sprejmite ljubav in obljubo sestre Ljubljane ob združenju pod mogočno roko naše majke Jugoslavije. Naj ponosno cvete naš Biograd ob slijem našem morju! Za občino ljubljansko vladni komisar dr. Bogomil Seneković.

— **Minister dr. Zupanič** se je odpeljal danes na Gorenjsko.

— **Tajništvo NRS** v Mariboru je v Franciskanski ulici 14, tel. št. 419. Somišljeniki mariborske oblasti, obračajte se v vseh zadevah na ta naslov!

— **K shodu NRS** v Murški Soboti. V našem večeršnjem telefonskem poročilu o shodu v Murški Soboti se je vrnila pomota, češ, da je govoril tudi g. pokr. namestnik Ivan Hribar, kar pa ni res, ampak se je nabajal g. namestnik le v spremstvu g. finančnega ministra.

— **Nove pismarne znamke**, in sicer po 1, 5, 8, 20 in 30 dinarjev so prišle pred par dnevi v promet. Znamke po 1 dinar so bakrene barve, po 5 dinarjev blede rdeče, po 8 dinarjev vijoličaste, po 20 dinarjev zelene, a po 30 dinarjev oranžne barve.

— **Jadranska straža**. Priprave za ustanovitev tukajšnje podružnice tega za razvoj naše mornarice in našega prometa na morju prevažnega društva, so sedaj že toliko dozorele, da se lahko pristopi k izvršitvi te misli. Ustanovni občni zbor te podružnice za Slovenijo bo vršil v četrtek 8. t. m. ob 8. uri zvečer v magistratni posvetovalnici. Člani odbora ter že vpisani člani kakor tudi vsi oni, ki se zanimajo za konkretniziranje te dobre misli, naj se zanesljivo udeležijo tega obnovega zbora.

— **Srbi iz Madžarske** na Kosovem. V Subotici je dospel prvi oddelek Srbov iz Madžarske, ki so optirali za našo državo. V Subotici so jih svetčano sprejeli. Ti dosejenci gredo v Mitrovico in potem v Kosovo, kjer je zanje že vse pripravljeno za nastanitev. Temu prvemu transportu sledi v kratkem še ostali.

— **Razpis mesta**. Razpisuje se natečaj za izpraznjenem mestu ravnatelja pri pošt-nem čerkovnem zavodu v Ljubljani.

— **P. n. gledališki abonementi** - uradniki v Ljubljani se vlnudno in nujno vabijo, da poravnajo svoj 6 obrokov najkasneje do 12. marca 1923.

— **Uprava Narodnega gledališča** v Ljubljani obvešča tem potem p. n. trgovce in obrtnike, da ne prizna nobenega računa, ki ni opremljen z naročilnim listom uprave Narodnega gledališča v Ljubljani. Zato prosijo upravo p. n. trgovce in obrtnike, da sprejeto naročilo le z naročilnim listom in istega potem tudi računu priloge. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

— **Posilni avtomobili** se je vdril pretekli petek na dvorišče glavne pošte. Vzdignili so ga naslednje jutro in izročili v nadaljnjo poštno službo. Kakor se je dognalo, se je vdril pod avtomobilovo težo kameniti tlak na mestu, kjer je bila svoje dni klet, katere pa pri zidanju sedanega poštnega poslopija niso zasuli, kar je pač obsojne vredno. Sličajno se avtomobil ni hudo poškodoval, kar se pa drugi pot nad toliko votlino in tako teže prav lahko zgodi. Vsekakor bi bilo umestno, da se dotična votlina zasuje ter tako prepreči nadaljne nesreče in škode.

— **Poljska kronika**. Jožić Bernard na Selu je bilo ukradenega za 5.000 kron perila. — V noči od 4. na 5. t. m. je bilo vloženo v star železniški voz na drž. kolovozu v Ljubljani tri ukradeni lesen kovčec, v katerem se je poleg površinskih nahajal tudi pisalni stroj. — Soprog posteljačnica v Škofji Loki je neznan tat odnesel zavitek, v katerem se je nahajalo 1.25 m finega sukna za železničarsko uniformo. — Nekemu krojaču v D. M. v Polju je bila ukradena večja množina raznega sukna in drugega blaga. Med tem tudi 2 moški obleki. — Železničarskemu asistentu Hinku Fabljanu v Boh. Bistrici je bil ukraden francoski 20-frankovski zlatnik in srebrna žepna ura z veržico. — Tatvine perila v Zagorju: Jakobu Vodopivcu je neznan žilovec ukradel precej ženskega perila. Perilo je bilo ukradeno tudi Ceciliji Kirbiš in Tereziji Godina. Agati Svan sta bili ukradeni dve rjuhi in nekaj drugega posteljnega perila. Heleni Kušar pa nekaj moškega perila. — Delavcu v pivovarni Union v Ljubljani Vinku Stoku je nekdo ukradel 10.800 kron. — Francu Strahu upokojenemu finančnemu stražniku je nekdo ukradel v kavarni Pogačnik črn dežnik vreden 200 kron.

— **Za 5 dinarjev 16 kg moke**. Nekti v Ljubljani živijo. Rus je poslal na dobro srečo očetu na Rusko v navadnem pismu 5 dinarski bankovec. Čez mesec dni je prejel sin od očeta pisanje, v katerem se zahvaljuje za poslano darilo. V pismu pravi, da je dobil za bankovec pud bele moke ter domneva, da se sinu vsakelej boljše godi kakor bi se mu doma. Sin mu je bil namreč tudi omenil, da ima plače mesečno 750 Din, kar se je mužiku sila veliko zdelo. — Kakor je videti, bi se z dinarji na Ruskem maminno živelo.

— **V Smerljari pri Celju** je stval pri Francu Caterju kot blapac Anton Ovčar, ki se pa ni skral za pošnena ter je odnesel razni stvari v znesku 4.000 K vsled česar bi stval.

— **Koncert v Celju**. V soboto, dne 10. marca priredi g. Anton Trošt in njegova soproga g. Claire Trost-Friedler klavirski koncert v mali dvorani hotela Union v Celju. Zanimanje za ta koncert je med celjskim občinstvom veliko, kakor za vsako njegovo dosedanjim prireditvijo.

— **Celjo**. Mestno gledališče je vpriporilo dne 3. marca Schönerr-jevo trodejancko »Otroška tragedija«. Igrala se je izborno. Gledališče je bilo nabitno polno. Izpod 18 letnih je bil sicer dostop zabranjen, a vendar jih je nekaj prišlo, ki so s svojim neprimernim vedenjem motili občinstvo.

— **Zborovanje kovačev** se je vršilo 4. tm. v prostorih hotela »Pošta« v Celju. Lepo število navzočih mojstrov je pokazalo, da imajo zanimanje za združništvo. Sklenili so ustanoviti kovaško združbo za politični okraj Celje, Brežice, Konjice in za sodne okraje Soštani Rogatec in Slovenjgradec. Protestirali so proti taksi za vozove in osemurnem delavniku.

— **Poneverba**. Pri ključavničarskem mostru Robertu Schoberju v Apacah je bil zaposlen kot zastopnik Rauh Josip iz Broda. Gospodar mu je dal 21 patentiranih samopiranih ključavnic kot vzorec, nekaj jeklene žice, vijak, pilo in sveder v svrhu sprejema naročil. Vrniti bi se moral že 9. februarja, toda do sedaj se še ni oglasil. Sumi se, da je ključavnicu ponesl v razpečal ter patent istih prodal. Ključavnica je namreč lasten izum Schoberja, ki trpi ne glede na patent 3200 kron škode.

— **Neznano kam** je odšla 72 letna Kocjan Katarina iz Hudo pri Slovenji vasi. Sumi se, da je skočila v Dravo.

— **Lastnik se išče**. V železniškem vozu na progi Pragersko-Slov. Bistrica so našli leta 1921 novo, rujavo, usnjato torbico za spise, v kateri je bilo tudi par glave-rokavic. Kdor bi vedel za lastnika, naj to prihlavi ljubljanski policijski direkciji.

— **Tatvina konj**. Posesniki An. Kožman na Colu pri Vipavi sta bila ukradena dva konja. Lastnika je oškodovana za 130.000 K. Konja so ji najbrže odpeljali hitopletci.

— **Mariborske vesti**. Občinska seja v petek, 9. t. m. ob 7. uri zvečer se vrši peto redna seja občinskega sveta. — **Za koncert**, ki ga priredi ljubljanska »Glasbena matca« pod vodstvom odličnega pevovodje g. Matije Hubada v soboto 10. t. m. v Götzovi dvorani vlada vsestransko zanimanje in se občinstvo pridno preskrbuje za vstopnicami, ki so v predprodaji pri g. Briskovici.

— **Črne koze** v Mariboru. Dne 5. t. m. je bil sprejet v mariborsko javno bolnico neki Dalmatinec, pri katerem se je dognalo, da je obolen na črnih kozah. Vsled tega so do nadaljnjega vsi obiski bolnikov prepovedani ter je odpuščenje bolnikov iz bolnice ustavljeno. Sprejem bolnikov se je omejil na najnujnejše slučaje. Zdravstvena oblast je ukrenila vse potrebno, da se prepreči vsako razširjenje te kužne bolezni.

— **Razpis služb**. Pri Sv. Antonu na Pohorju je razpisana služba stalnega šolskega voditelja. Prošnje naj se pošljejo na okr. šolski svet marenberški v Slovenjgradcu do 4. aprila. — **Okrožni urad** za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje pet zdravniških mest in sicer dve za Ljubljano, dve za Ptuj in eno za Maribor. Prošnje naj se pošljejo do 1. aprila na okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

— **Otvoritev telefonske centrale** pri pošti Velika Nedelja. Pri pošti Velika Nedelja je bila dne 19. februarja t. l. otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

— **Iz Kamnika** nam pišejo: Redni občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice v Kamniku, se vrši v nedeljo, dne 11. t. m. ob 11. uri dop. Odbor prosi tem potom vse člane, da v obilnem številu počešajo občni zbor te najvažnejše narodno-obrambne institucije.

— **Ženska le vana nas**. V Beogradu je živl Milan Jovanović z neko Milanko Jelič v konkubinatu že skoraj tri leta. Ljubimec je kot ključavničar precej dobro zaslužil ter sta udobno živela. V njihovo družinsko življenje pa se je vmešal neki krojaški mojster Pejič, v katerega se je Milanu zaljubila. Nedavno se je k njemu tudi preselila. To je Milana tako razžalostilo, da si je hotel s strupom končati življenje. Toda pravčasno so ga našli sosede in ga oddali v bolnico. Vendar pa je njegovo stanje brezupno.

— **Dar iz Amerike**. Neko humanitarno društvo v Chicagu je poslalo potom patrijarha Dimitrija 20.000 Din za siromašne deca v Liki in Hercegovini. Vota se bo razdelila med one sirote, ki so tekom zadnjih vojn ostale brez staršev.

— **Za ljudsko prosveto** v Bosni. Prosvetni oddelek pokrajinske uprave v Sarajevu namerava otvoriti v onih krajih Bosne in Hercegovine, kjer ni šol, analfabetske tečaje. Tečaje bo vodilo nekaj mladih učiteljev, ki se bodo intenzivno trudili, da se zmanjša neplemenost v našem narodu. Poleg tega je ministrstvo prosvete odobrilo, da se v onih krajih Bosne, kjer se nahajajo šole, otvorijo ljudske knjižnice.

— **Beg iz zaporov**. Iz zaporov v Strumici je te dni pobegnilo 27 zaprtih bolgarskih banditov. Poslopje, kjer je zapor, ni zidano za zapore, vsled česar jim je bilo mogoče zid prebiti in pobegniti. Dosedaj jih niso mogli izslediti.

— **Za bodečnost Splita**. V Splitu živi že delj časa ruski general Romanovski, ki je bil nekdanji carski namestnik v Batumi. Po njegovi zaslugi je bil Batum povzdignjen na ono stopnjo, ki jo dandanes zavzema. General je proučil splitsko okolico in je spoznal, da bi se dalo tudi nio izboljšati, ker ima skoraj isto podnebje kot Batum. On je natančno uverjen, da bo njegova akcija imela uspeh. Zato je prosil ministrstvo za tozadevno dovoljenje.

— **Tihotapstvo s srebrni**. Splitski časopisl prinašajo sledeče: Motorna ladja »Lucas« je zelo pogosto plula iz Sibenika v Reko. Izdajala se je, da vozi v Reko olje, nazaj pa spirit. Dondevala se je, da je poleg olja in spirita prevažala tudi druge dragocene stvari. Finančna straža na Reki je že delj časa na ladjo, lastnika, osobie in potnike precej pazila, toda dosedaj ni ničesar izsledila. Končno pa so preteklega meseca našli med ostli 25 kg srebra, ki je bilo seveda takoj zaplenjeno.

— **Opozorjamo** na današnji oglas anonončne tvrdke Josu Zorman, Ljubljana, Gledališka ul. 2. Novi stenski načrti Ljubljane so lično izdelani ter se dobe za ceno Din 7.— v vseh trafikah, kakor tudi v glavni zalogi v Gledališki ulici 2 v oglašnem zavodu Josu Zorman.

— **Tehnična srednja šola** v Ljubljani. V petek, 9. t. m. ob 10. uri dopoldne (soba št. 3. I. nadstropje, desno) se odprli na tehniški srednji šoli razstava projektov absolventov višje stavbene šole, ki bo trajala do incl. 15. t. m. Zajedno bodo razstavljeni tudi zapiski učencev o predavani snovi ter programi iz stavbene mehanike in železobetona. Ta razstava ima namen informirati slovensko javnost o smeri pouka in o kvaliteti učencev, ki zapuščajo kot abiturienti omenjeni zavod. — Abiturienti višje stavbene šole so si pridobili tekom svojega študija ter predpisane prakse toliko praktičnega in teoretičnega znanja, da zamorejo kot stavbni vodje konstruktirj in tehnični uradniki izvršiti strokovno poverjeno jim delo. Iz abiturientov omenjenega zavoda se bodo izobrazili naraščaj slovenskih stavbenikov. Upati je, da bodo ti stavbeniki, ki so poleg tehničnega znanja dobili tudi umetniško izobrazbo, gradili stavbo, ki bodo odgovarjale poleg solidnosti tudi okusu. Velike važnosti za deželo je njih izobrazba v domači stavbni umetnosti. Vasi in trgi, ki so vsled nezadostne izobrazbe podeželskih zidarskih mojstrov v umetniškem oziru veliko trpele, bodo v teh mladenčih našle navdušene pristaje domače umetnosti.

Iz društvenega življenja.

— **J. A. D. »Triglav«** v Ljubljani. Redni občni zbor se vrši v soboto, dne 10. marca 1923 ob pol 14. uri na univerzi v dvorani št. 90 s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika; 2. poročilo predsednika; 3. poročilo funkcionarjev; 4. sprememba pravil; 5. poročilo revizorjev; 6. poročilo razsodišča; 7. volitve; 8. službenosti. Udeležba obvezna, posebno, ker je za spremembo pravil potrebna kvalificirana večina. — Odbor.

— **Predavanje o »harmoniji barv«** v društvu »Soča«. Odbor društva »Soča« opozarja svoje člane, prijatelje in drugo cenjeno občinstvo na predavanje, ki se vrši v soboto dne 10. t. m. v salonu »Pri Levu«. Predava gospod profesor in umetniški risar Saša Santel o »pricipih barvne harmonije s polizkusi«. — Začetek ob pol devetih. — Vstop prost!

— **Upokojenci** v novomeškem okrožju! V svrhu polasnja o dosedanjem delovanju I. splošnega društva jugoslovenskih upokojencev s sedežem v Ljubljani in z ozirom na sedanje žalostne razmere upokojenih in aktivnih služabnikov, se bo, na povabilo novomeških tovarišev vršil sestanek v nedeljo, dne 11. marca 1923 ob 2. uri popoldne v gostinji pri Skabernetu za celo novomeško okrožje. K obilni udeležbi vabi svoje tovariše. Konzorcij »Upokojence«.

— **Članom »Orjuna«** v četrtek, dne 8. t. m. se vrši v dvorani arene Narodnega doma sestanek članov mestne »Orjuna« Ljubljana v svrhu opredelitve članov za posamezne sekcije. — Vse člane pozivljamo, da se sestanka radi njegove važnosti za uspešnost dela v organizaciji gotovo udeležijo. — Org. Jug. nac. v Ljubljani.

— **Trbovlje**. D. S. K. »Zora« je priredila dne 25. febr. v dvorani g. A. Forte veseloigrce: »Kje je meja?« in »Dnevnik« z dobrim uspehom. Posebno moram pohvaliti g. Pavleta Hauptman, ki je v vsem rešil svojo vlogo ter nadkriljeval vse ostale dilatante. Drugim pa svetujem, da se pokore »režiji«. P. P.

Sport in turistika.

— **Motoklub Slovenija** v Ljubljani. Za novo ustanovljeni motoklub »Slovenija« je zavladalo veliko zanimanje med interesi tega športa. Ustanovni občni zbor se vrši v petek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v klubovi sobi restavracije pri »Slovu« ter se vsi ljubitelji motoklistike nujno vabijo k polnoštevilni udeležbi.

Narodno zdravstvo.

— **Razširjenje Pasteurjevega zavoda** v Sarajevu. V času svojega kratkega obstoja je Pasteurjev zavod v Sarajevu razvil precejšnjo delavnost. Sedaj nameravajo zavod razširiti in so bili naročeni že potrebni preparati, s pomočjo katerih bo zavod sam proizvajal razne serume.

Ljubljanska porota.

— **Premeten goljuj**.

Včeraj se je vršila razprava proti Rudolfu Pribrovcu iz Kopra radi hudodelstva goljujice in poneverbe. Senatu je predsedoval višji deželni sodni svetnik Mladič, votanta pa sta bila dr. Lajovic in dr. Petelin. Javno obtožnico je zastopal višji državni pravnik dr. Ogoreutz, obdolženca pa kazenski zagovornik dr. Jelenc. Delanski stan je na kratko sledeč: Obdolženec 52 letni Pibrovce, ki je bil za časa vojne vodja aprovizacije okr. glavarstva v Celju je po preobratu vstopil v službo pri tovarnarju in peku Kirbišcu v Celju. Kmalu pa se je s svojim gospodarjem sprl in službo zapustil. V glavu mu je padla misel, da bi se mogel lepo preživljati kot trgovski potnik. Spoznal je solastnika trdke Vošnjak v Ptuj, s katerim je sklenil pogodbo, da mu bo preskrboval črešo proti proviziji 200 kron od vagona. Dobil je 4000 kron predjuma in se z njim peljal na Gorenjsko. Tu se je pričel lahkomisljen, toda k temu je potreboval denarnih sredstev, katerih on ni imel. Obrnil se je na trdke, naj mu čimprej pošlje večjo vsoto denarja, da bi lahko plačal črešo, za katero se je že pogodil. Trdka mu je poslala 20.000 kron na naslov Josipa Azmana v Radovljici, ki je fungiral kot nekak njegov blagajnik. Čreša seveda ni imel in z denarjem je hotel plačati svoj dolg. Tekom dveh mesecev je na ta način izvalil še 60.000 kron. Ko ga je trdka vonomer siliila, naj vendar pošlje blago, se je on na vse mogoče načine izgovarjal. Na isti način je izvalil tudi 25.000 kron od trdke Frölch iz Zagreba in 7 tisoč kron od trgovca Poganičnika v Ljubljani. Trdki Frölch je obljubil dobavo 12 vagonov lubja in Poganičnik 5 vagonov kostanjevega lesa. Seveda ni znal niti za prvo niti za drugo. Vendar pa je šel v svoji lahkomisljenosti tako daleč, da je dotičnim sporočil celo št. vagona. Razen tega je obdolžen, da je dvignil za svojega gospodarja Kirbiša v Celju okrog 5 tisoč kron pri celjski pošti. Obdolženec se je zagovarjal precej zmudeno in ko je zapazil, da se poedine njegove izjave izvalje smeh, se je odrezal: »Tudi jaz, ko bi bil na vašem mestu, gospodje, bi rekel, da sem vosu«. Potrotniki so dobili dve glavni vprašanji in sicer glede goljujice in glede poneverbe. Prvo vprašanje so porotniki soglasno potrdili, drugo pa soglasno zanikali, kakor ga je sodni dvor obsodil na dve leti težke ječe.

— **Čevlje kupite** od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina & Ko., z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Gospodarstvo.

Posledice zasedbe Poruhra na švic. gospodarstvo.

Francoska akcija v Poruhru ni izvala posledice samo v Nemčiji in Franciji, temveč tudi po vseh ostalih državah. Zelo težko je prizadeta švicarska industrija, pred vsem težka železna industrija. Ker so Francozi ustavili vse premogovne transporte, primanjkuje švicarski industriji premoga. Temu pomanjkanju sicer ni težko odopmoči z dobavo premoga iz Češkoslovaške in Anglije etc. Težje pa je z dobavo surovin, kakor železa, jekla in pa polfabrikatov. Mnogim tovarnam grozi ravno radi pomanjkanja surovin in polfabrikatov nevarnost, da bodo morale ustaviti svoje obrate. Pred vsem stoji neposredno pred ustavitvijo obrata švicarska industrija strojev in železniškega materiala.

Pa ne samo na to industrijo, temveč na vse švicarsko narodno gospodarstvo vpliva zasedba Poruhra naravnost katastrofalno. Sedanja visokorazvita delitev dela zahteva, da so enakomerno zaposlene in da enakomerno potrebam industrije in konzuma odgovarjajoče producirajo vse veje industrije, ker nastane takoj zastoj v vseh industrijah, ki so v posredni ali neposredni zvezi, ako obstane le ena vrsta produkcije. Poleg tega grozi naraščanje cen in pa brezposelnost z vsemi škodljivimi posledicami.

Radi tega je popolnoma umljivo, da švicarske francoske akcije ne gleda ravno prljazno, zlasti še, ker je uspeh, vsaj v bližnji prihodnosti, zelo dvomljiv. Sedanje stanje pa povzroča švicarje veliko škodo in jo vsak dan približuje gospodarskim neplikam.

— **Vrnitev zaplenjenih lastnine** v Zdrž. državah. Washington, 6. marca. (K) Predsednik Harding je podpisal zakon, po katerem se bo lastnikom povrnila ona lastnina, ki jim je bila med vojno zaplenjena, toda pod pogojem, da vrnena lastnina v nobenem slučaju ne presega 10.000 dolarjev.

— **Državna borza dela**. Promet od 1. januarja do 24. februarja 1923. Izkazuje 4.973 strank in sicer 1.780 delodajalcev in 3.193 delojemalcev. Posredovani se je izvršilo v tem času 1.133. Dela iščejo: kovači, stroji, in stavb. ključavničarji, elektro-montirji, mizarji, slaščičarji, čevljarji, zidarji, tesarji, natakariji, natakarske, šoferji, šivilje, valjenci, valenke itd. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, rudarji, vrtinarji, ničarji, orod. ključavničarji, stolarji, šivilje za moško perilo, usnjariji, sodavičar, livarji, služkinje, kuharice, valjenci itd.

INDUSTRIJA.

— **Zastoj v avstrijski mlinski industriji**. Ker so cene iz Madžarske vvožene moke mnogo nižje od avstrijske moke, je bilo več avstrijskih mlinov ob madžarski meji prisiljeni, da so ustavili svoje obrate, ker se jim nudi boljši zaslužek s posredovalno trgovino kakor pa z lastnim produktivnim delovanjem.

— **Poljsko-francoski dogovor** o naiti. V zvezi s trgovinsko pogodbo med Francijo in Poljsko sta ti dve državi sedaj sklenili posebno pogodbo, ki zagotavlja Franciji tako pri izkoristitvi poljskih rudnikov nafte, kakor tudi v trgovini sploh velike prednosti. Francoske družbe senejo neomejeno izvažati naito iz Poljske v kolikor se s tem ne bi zmanjšal kontinent, ki je potreben za domačo porabo na Poljskem. Izvozna pristojbina se bo dohločila z največ 40 odstotno razliko med domačo in inozemsko ceno.

— **Cene železa** v Nemčiji. Nemška težka industrija je pridržala dosedanje cene surovega železa, le cene onega železa, ki ga producirajo livarne, kurjene z angleškim premogom, so postale vsled podražitve angleškega premoga nekoliko večje.

— **Nakupovanje bakra** za Nemčijo v Ameriki. Iz New Yorka poročajo, da je nakupila Nemčija velike količine bakra za ceno 15,2 centa. Povpraševanje še vedno traja.

TRGOVINA.

— **Gospodarske zveze** med Madžarsko in Rusijo. Iz Budimpešte poročajo: Ravnateli zveze madžarskih tovarniških industrijcev dr. Fenyös, ki je z zastopniki sovjetske Rusije v Berlinu razpravljali o gospodarskih vprašanjih, poročajo »Budapesti Hirap« o uspehu svojih razgovorov. Na madžarski predlog, da se ustvari skupni madžarsko-ruski sindikat, ki bi uvažal iz Madžarske na Rusko poljedelske stroje, električni material, izdelke iz usnja, žlahtno seme in iz Rusije na Madžarsko za surovo olje, azbest, itd., je odgovoril ruski zastopnik, da bi bila ustvaritev takega sindikata s priznanjem monopolističnih pravic le tedaj mogoča, če bi zagotovila ruskim združam primerne kredite. Razgovori so končali s tem, da se je ruski zastopnik izjavil, da je pripravljen z madžarskimi interesi razpravljati o konkretnih načrtih.

— **Dansko-ruski gospodarski odnošaji**. Kopenhagen, 6. marca. (K) V najbližjem času bo odpotovala v Moskvo danska komisija, ki ima namen začeti z razpravljanjem, da se vzpostavi gospodarski odnošaji z Rusijo in da se z njo sklene trgovinska pogodba.

— **Ameriško-ruski gospodarski odnošaji**. Berlin, 6. marca. (K) Nekd pomembnejši ameriški finančnik je dospel v Moskvo, da bi začel s sovjetsko vlado razpravljati o gotovi trgovinski koncesiji. Tu gre za važen nemški interes. Ta koncesija je namreč nekako ameriško-nemško podjetje, pri čemer bi Amerikanci dali dolarje, nemška industrija pa izgotovljene fabrikate.

— **Francosko-rusko gospodarsko zblizanje**. Kakor je naš list že poročal, namerava poslati Francija posebno misijo v Rusijo da tamkaj prestrdura gospodarske razmere in da uvede pogajanja z vodilnimi ruskimi državniki. Ta misija odide po sedanjih poročilih v Rusijo meseca marca.

— **Podražitev sladkorja na Madžarskem**. Vlada je dovolila podražitev sladkorja, ki so ga zahtevali madžarski producenti sladkorja, za 130 m. kron pri kg. 70 kron dobi od vsakega kilograma država 60 pa varne.

— **Angleška zunanja trgovina**. Uvoz je znašal januarja t. l. 99.699.851 Lster, to je 4.788.234 več kakor pa decembra lanskega leta. Izvoz je znašal v januarju 68.938.908 St., to je 8.055.876 več kakor pa decembra lanskega leta. Poleg tega je bilo zopet reeksportirane blaga za 9.797.960 Lst., kar znači, da je znašal izvoz v resnici 76.636.868.

POLJEDELSTVO.

— **Uzodna prezimitev** posetve na Madžarskem. Madžarsko poljedelsko ministrstvo je te dni objavilo prvo letošnje situacijsko poročilo o stanju posetve. Oznajna je zelo dobro prezimila. Škode vsled mraza in slane so zelo malenkostne.

DAVKI, CARINE.

— **Nova carinska tarifa**. Finančno ministrstvo se je na zahtevo ekonomsko-finančnega odbora obrnilo na ministrstvo trgovine in industrije ter od njega zahtevalo, da izdela najkasneje do 15. t. m. definitivno načrt nove uvozne in izvozne carinske tarife.

— **Plačevanje carine** s čeki. Glavna direkcija carin je uvedla v sporazumu s finančnim ministrom in Narodno banko plačevanje carine s čeki, kar je v sedanjem pomanjkanju denarja vsekakor zelo koristna novost. Narodna banka in njene podružnice bo izdajala interesentom kratkoročne carinske upnitice (čeki), s katerimi bodo mogle stranke pri carinarnicah plačevati carino etc.

— **Tečaj za carinike**. Generalna direkcija carin namerava otvoriti v Beogradu šolo za carinike, katero bodo morali stopnoma obiskovati vsi mlajši cariniki, da se izpopolnijo v svoji stroki.

— **Pristojbina za madžarski vizum**. Za polni vizum na potnem listu, izdanem od naših oblasti za potovanje v ali preko Madžarske, se plača v bodoče na madžarskem poslaništvu 5 zlatih frankov ali 100 dinarjev pristojbine.

— **Zlata pariteta** v Avstriji znaša za čas od 5. do 11. marca 1923 14.450 a. kron.

DENARSTVO.

— **Silno povpraševanje** po dinar

Satirik.

(Psihološki poizkus.)

Satirik hoče s svojo satiro smrti narediti to, kar sovraži. Satira je literarni izraz sovražstva, njegova beseda, njegovo orožje. Ves njen ustroj je izvajati popolnoma iz njega: Sovražstvo je njen predpogoj, njeno temeljno občutje, njena notranja gonilna sila. Zato je najprej potrebnih nekaj besed o sovražstvu.

Ka sovražimo? Kratkotrajno sovražno. To kar nas ogroža, kar nam streže po življenju, kar zmanjšuje naše življenjsko čustvovanje in življenjsko varnost. Najprej torej sovražimo to, česar se bojimo in ker se tega bojimo. Ker se v svoji notranjosti temu uklanjamo, se ponižujemo, si sami sebi dozdevamo neznačajnost, in se tega ponižanja, te same sebe se zavedajoče onemoglosti, sramujemo. In tako sovražimo tudi vse, ob čemer se razbija in sramoti naš jaz, naša samozavest, naše samozaupanje. Sovražimo ljudi, smeri, razrede, od katerih se odbijamo, ki nam ugovarjajo, ki jim nimamo ničesar očitali, ki jih ne moremo podvreči. Bodisi politik, učenjak ali umetnik, vsak hoteči, častihlepi instinktivno sovražijo, čisto nezavestno, in ako zavestno, potem tem bolj vse in vsakogar, od kogar ve in pričakuje ali le sluti, da pri njem naleti na nasprotje, da pri njem ne bo mogel prodreti, ki ga spravlja v obup s svojim odporom, s svojim neumevanjem ali tudi le z ravnodušnostjo, ki ga omajuje in meša.

Res vsakdo? To je pereča točka. Ne, je kdor zasledil v takih trenutkih v sebi onemoglost, omahovanje, nedostojnost, kdor se hkrati jasno in bolestno zaveda lastne manjvrednosti v kakršnemkoli zmislu. Le ta, v katerem se žgoče častihlepi mukoma meri z lastno nemočjo in ki srdito sovraži povod, ki mu oboje predločuje. Torej nikdar dovršen, spravljen, cel človek, nikdar človek, ki pozna svojo pot in njene meje, ki sam s seboj zadovoljen in nerazdvojen nemoten koraka naprej. Vedno oni, čigar hotenje se hoče tragično dvigniti nad moč, ker je mučno in zaman, ki se meri ob drugih in ne ob sebi in pri tem spozna lastno nemoč, ki se pri takem primerjanju razbije in si mora škripaje z zobmi to priznati.

V tem spoznanju se skriva rana, trauma, iz njega se rodi satirično sovražstvo, jasno zroče sovražstvo, ker je motivirano: sovražstvo napram drugim, katere posnemati mu je prepovedano.

V tem sovražstvu tiči tragedija nedovršenega: napačno hotenje in kruta analiza samega sebe. Izvirajoče vedno iz obeh vrelcev, je hkrati nepogasn in nespravljivo: Tem srditejši, ker vendar ostane skrito in mora ostati skrito.

Satirika boleča, najsikritejša točka: Pravega vzroka svojega sovražstva nikdar ne razodene. V nobenem slučaju pred drugimi, le z odporom samemu sebi. Do najgloblje jaza sega komedija varanja samega sebe.

V čem obstoja? Satirik prezre tragično temeljno zmoto, je nikdar ne pripozna. Krivde ne pripisuje napačni presoji samega sebe, nesporazumljenju

s samim seboj, ne, pripisuje jo tuji nizkotnosti, zlobi, omejenosti. Po njegovem mnenju izvira vse nespoznavanje, ravnodušnost ali sovražstvo le iz podlosti ali neumnosti. To smatra on za krivico, kot solnce jasno, do neba vpljajo krivice.

Psihološka osnova satiriki je kverulantština. In vse njegovo delovanje nič drugega ko zakrknjeno, neumno pravljanje o samem sebi.

Kakor rečeno, se izključuje pravni naslov. Se več: domišlja se napačen naslov. Nikdar se ne odkrije rana, nikdar se ne izvaja proces »sua causa«. Vedno le »mutato nomine«, pod krinko kake stvari. Etos, svetovno naziranje, ideja, vse služi za plašč na zunanji. Imenujejo se respekt in označujejo satiro. Kdor jih napada, napada etos in se s tem sam sodi. Naj bo, kar hoče, že to nasprotstvo ga žigosa za lopova. Kot entuzijast je zato dobra tudi najbolj žalostna kreitura. S tem se seveda povzdiguje. Vedno se čuva zunanost. Patos, obtožba in roganje done, kakor bi šlo za najsvetejše dobrine človeštva. In vendar je vse le pretveza, krčevito vzdrževana pretveza je ves pekel osebnosti, ki gori pod njo.

Biti satirik, pomenja maščevati se nad svetom radi tega, kar kdo je.

To je maščevanje z besedami, kri pri tem ne teče. Kvečjemu pobarva satiro »krvavo«.

Satira hoče ubiti osovraženo stvar s preklestvom smešnosti. Hoče jo videti in predstavljati smešno, skuša, mora. V tem leži zanjo vse zadoščenje. Lisica, ki se je posmehovala njej previsoko više-

čemu grozdju, češ, da je preklislo, je bila prvi satirik.

Humor »najde«, da je kaj smešno, ne stori pa ničesar, je brez namenov. Satira ima že vnaprej svoje namene. Ona smeši »a priori«, nasilno, s premislekom. Svojo spačenost prenaša na predmet. Jaz se izpremeni v zrcalo, v katerem se zmalči osovražena stvar. Kako besni beseda, podrejena sovražstvu! Vzbuja črt, ga bica s strastjo, ga oblikuje emfatično, porogljivo, lirično, zgovorno. Zakaj vsako močno in obvladujoče čustvo goji zgovornost. Tembolj osrednje, iz ogroženega življenjskega instinkta porojeno čustvo sovražstva.

Nikdar si ne more zadostiti. Minuciozna skrb, marljivost, od fiksne ideje podžigovana iznajdljivost, s katero kverulant z najspretnostjo dialektiko zbira dokaz za dokazom lopovščine, ki se je zarotila proti njemu, ter jo skuša do podrobnosti razkrinkati, da jo izroči poglbelji, že analogna razveseljivi, neumorni brigi, srditi zagrizenosti, s katero brusi satirik stare poante in si izmišlja nove, zvija neskončne periode v daveče kače, kopljič dovtip na dovtip, napad na napad, le da s tem nasprotnika pošteno obdela.

V tem tiči infernalno nasprotje napram humorju. Humor stoji nad stvarmi. Išče jedrnatost, kompozicije, oblike. Satira pa ni prosta. Ne more se brzdati, je prenapeta, nenasitna, neizbirčna. Ne more se odtrgati od povoda. Humor se z njim igra brez posebnih namenov. Satira viši na njem kakor pijavka. Ta patogeneja jo napravlja tudi neumetniško.

Oblik ne obvlada, ravno ker ni ustvarjanje, temveč, stanje.

Humor je izrazit, egocentričen, učinkovit, samostojen. Satirik si je končno sam sodba in mera. Tu stoji: sam proti vsemu svetu. Kakšno nasprotstvo! Meni, da mu je kos. Svoj jaz, svoj svet postavlja kakor zid proti nam vsem. Okoli trdnjave razglabljuje osamelosti se vijo okoli nezaupanja: v njej domuje muka bolnega jaza.

In vendar budno prisluškuje svetu. Nihče poželjiveje ne kopni po priznanju od razdvojenca, ki išče pri drugih potrditve svojega jaza. Nihče ni bolj nekritičen v njegovem ocenjevanju. In ničesar ne goji goreč črtitelj z večjo ljubeznijo in pridnostjo ko arhiv svojih atestov.

Ako naleti na druga svojega kova, se najstрупeneje spopadeta. Uzreča se dva pohabljenca — drug drugega se zgrozita. Na svojem nasprotniku spoznata oba galejo, na katero ju je prikopal demon.

Satirik: galejski kaznenec samega sebe.

Pač se včasih vzbudi v samotni zavesti njegove usode. Zavest lastnega preklestva: da mora sovražiti, si nikdar odpočiti, se vedno kot vampir zagrizati v tuje. Redek, samotni lamentoso, ki ga vzbujajo sočutje s samim seboj. Lirika satirika: svetli trenotki življenjske blodnje.

Dr. Viktor E. Pordes.

Glavni urednik: Ivan Podržal.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Emil Gaborlau:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Ta vest ga je popolnoma presenetila ter je bila tudi tako čudna, da bajaco res ni vedel, kaj naj stori.

Toda le trenutek. Priklonil se je globoko z napoli ironičnim nasmehom ter rekel:

»Sprejmite moje najboljše čestitke. Ne glede, da je gospodična Madelajna danes najlepša na plesu, pravijo, da dobi pol milijona dote.«

Vidno nestrpen ter skrbno se ozirajoč na vse strani je bil poslušal Raoul de Lagors ta razgovor. »Sedaj je dosti,« je vzkliknil kratko in zaničljivo; »samo to Vam rečem, mojster bajaco, da imate predolg jezik.«

»Mogoče, moj lepi vitez, mogoče. Pa še daljšo roko.«

Tudi Clameran je hotel končati prizor.

»Dosti,« je godrnjal in udaril z nogo, »ni mogoče zahtevati izjave od človeka, ki skriva svojo osebo pod masko.«

»Prosto Vam je, presvitič dož, da vprašate gospodinj, kdo da sem... če se upate.«

»Vi ste,« je vzkliknil Clameran, »Vi ste...«

S hitro kretnjo je preprečil Raoul, da plavžar ni izrekel žalivke, ki mu je bila že na jeziku. — Morda bi bilo prišlo do kontrahaže, do hrupa in škandala in gotova dejstva bi pri tem prišla na dan.

Bajaco je čakal trenutek ter se zasmehljivo

Bajaro je čakal trenutek ter se zasmehljivo smehljati in ker žalivke le ni izrekel je pogledal gospodu de Clameranu v oči in rekel počasi:

»Jaz sem najboljši prijatelj, ki ga je imel vaš brat Gaston, ko je še živel. Jaz sem mu bil svetovalec in sem vedel za njegove zadnje upe.«

Te enostavne besede so padale kakor udarci na Clameranovo glavo.

Prebledel je, strašno stegnil roke ter stopil za korak nazaj, kakor da je zagledal sredi dvorane duha.

Hotel je odgovoriti, se braniti, reči karkoli, zaman, strah mu je zaprl besedo.

»Pridi z menoj,« je rekel Lagors, ki je ostal hladnokrvn. Potegnil ga je s seboj ter ga pod-

piral. Clameran se je zibal kakor pijan ter se je moral prileti za zid.

»Aha!« je rekel bajaco. »Tako, tako!«

On sam je bil skoro enako presenetjen, kakor plavžar ter je ostal nepremično pri oknu.

Izgovoril je te tajinstveno grozeče besede tja v en dan, brez namena, samo da ima zadnjo besedo, pri čemer ga je nevede vodil oni čudoviti instinkt, ki odlikuje detektiva, kakor dober nos psa.

»Kaj pomeni to?« je mrmral. »Odkod ta strah. Ta lopov! Kako strašen spomin sem moral vzbuditi! Še enkrat naj mi kdo reče, da sem moral vzbuditi! Še enkrat naj mi kdo reče, da sem bistroumen in iznajdljiv. Vsi imamo enega mojstra, nepremagljivega, ki nam v hipnem razpoloženju ovzre vsa naša pričakovanja, in ta mojster je slučaj.«

Bi je v svojih mislih mislil daleč stran ter ni več mislil ne na galerijo, ne na ples.

Lahno ga je potkal gospod z benečanskim plaščem na ramo ter ga zopet posadil nazaj v resničnost.

»Ali ste zadovoljni, gospod Verduret?« je vprašal.

»Da in ne, grof. Ne, — ker nisem popolnoma dosegel cilja, ki sem si ga bil stavil, ko sem vas prosil, da me pripeljete sem; da, — ker sta si odkrila oba lopova slabotne strani na način, da ni noben dvom več mogoč.«

»In vi se še pritožujete?«

»Ne pritožujem se, grof: nasprotno, vesel sem nad slučajem, ki mi je odkril tajnost, o kateri nisem imel pojma.«

Nekaj gostov, ki so bili opazili grofa, se mu je približalo ter prekinilo razgovor. Grof je odšel ter pozdravil bajaco bolj prijazno kakor pokroviteljsko.

Bajaco je odložil svoje bandero ter se izgubil v gneči, ki je bila sedaj že tako grsta, da je bilo mogoče le s težavo priti skozi. Iskal je gospo Fauvel. Ta je bila galerijo zapustila in našel jo je z Madelajno v razgovoru na nekem divanu v dvorani. Obe sta bili zelo razburjeni.

»Dobro, si je mislil bajaco. »Sedaj govorita o nastopu; toda kje sta Lagors in Clameran?«

Ni trajalo dolgo, da ju je opazil, kako sta hodila od skupine do skupine ter pozdravljala in nagovarjala mnogo ljudi.

»Stavil bi,« je mrmral bajaco, »da govorita o meni. Ta častivredna gospoda bi rada izvedela, kdo da sem. Le iščita, prijatelja moja, le iščita...«

Kmalu sta se naveličala. Bila sta tako vznemirjena in sta občutila tako potrebo, da bi bila sama, da preudarjata in se posvetujeta, da nista počakala na souper, marveč se poslovila od gospo Fauvel in njene nečakinje.

Bajaco je videl, kako sta šla v garderobo, vzela svoje suknje, šla čez velike stopnice in izginila skozi vežo.

»Za danes večer sem opravil, ničesar več nimam storiti tu,« je mrmral.

Ko je oblekel veličanski plašč, ki je skoraj popolnoma zakrival njegov kostum, je odšel.

Stalo je mnogo voz pred hišo, vreme pa je bilo tako lepo, če tudi mrzlo, in ceste so bile suhe, tako da je bajaco sklenil iti peš domov, da si spetoma zbere svoje še neveliko zmedene misli.

Prižgal si je smodko ter šel po ulici Saint Lazare navzgor, nato okrog Notre Dame de Lorette in v smeri na Faubourg Montmartre.

Naenkrat, ko je vpognil v ulico Olivier, je skočil neki možiki iz sence, kjer je bil skrit in se vrغل s povzdignjeno roko na njega.

Na svojo srečo je imel majši instinkt, ki mu je omogočil, da je v istem času pazil na druge in se sam branil, da je gledal na to stran, a vendar tudi na drugi strani videl vse.

Videl je, ali bolje, slutil moža, ki je čepel v senci in čutil, kako se bo vrغل na njega, tako da se je mogel hitro pripogniti nazaj ter iztegniti roke.

Ta kretnja mu je brez dvoma rešila življenje; silni sunek z bodalom, ki naj bi ga bil usmrtil, je zadel samo njegovo roko.

Jeza, še bolj pa bolečina, so mu izvile vzklik: »Čakaj, lopov!«

Odkočil je en meter ter se postavil v bran. Nepotrebno.

Morilec, ki je videl, da ni zadel, ni poskusil v drugo ter hitro stekel v Faubourg Montmartre.

»To je bil gotovo Lagors,« je mrmral bajaco, »in tudi Clameran ne more biti daleč. Med tem ko sem šel jaz na eni strani okrog cerkve, sta prišla onadva na drugi strani okrog in sta me tu čakala.«

Rana pa ga je občutno skelala. Postavil se je pod svetilko, da jo preišče. Zdelo se je, da ni nevarna, pač pa je bila zelo široka ter šla skozi celo meso.

Raztrgal je robec na štiri dele ter si spretno obvezal roko.

»Vsekakor sem na sledi resnim stvarim,« si je mislil, »če sta posegla ta lopava po bodalu. Pametni ljudje, kakor sta tadva, se ne izpostavljajo prostovoljno nevarnosti, da pridejo pred poroto, če se imajo bati samo obtožbe pred sodnim dvorom.«

Ni pa šlo, da bi bil ostal še delj na tem mestu. Prepričal se je, da more roko še rabiti, če tudi s težavo, in sedaj je sledil svojemu sovražniku ter skrbno pazil, da je ostal sredi ceste in se izogibal temnih kotov.

Nikogar ni videl, vendar pa je bil prepričan, da mu nekdo sledi.

Ni se motil. Ko je došel na Boulevard Montmartre ter prekorčil cesto, je videl dve postavi, kateri je poznal. Oba sta šla istočasno z njim malo višje čez cesto.

S prav odločnima lopovoma imam opraviti, niti ne prikrivata, da mi sledita. Prebrisana sta in sta imela gotovo že več takih doživljanj, ne bo lahko jih spravili na napačno sled. S takima lopovoma bi se mi gotovo ne posrečilo z vozom, kakor pri Fanterlotu. K temu se moj prokleti silvi klobuk še sveti eno uro daleč.«

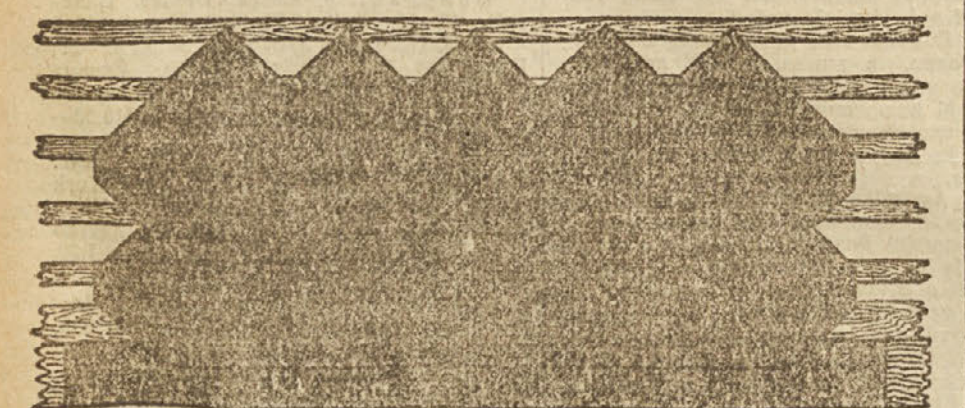
Šel je po Boulevardu navzgor in je vedel ne da bi se bil okrenil, da sta mu bila oba sovražnika trideset korakov za petami.

»In vendar jih moram za vsako ceno odpraviti,« si je rekel na tihem. »Dokler sta za menoj, ne morem niti domov, niti k »Arhanglu«. Sedaj me nočeta več umoriti, vedeti pa hočeta kdo da sem. Če pa bi spoznala, da se skriva za bajacom gospod Verduret in za Verduretom Lecocq, potem z bogom načrti. Potem izgineta v inozemstvo, denarja jima ne manjka, in jaz bi imel blamažo, stroške in svojo rano.«

Misel, da bi se mu mogla Raoul in Clameran izmuzniti, ga je tako vznemirila, da je mislil trenutek na to, da bi jih dal aretirati.

To bi bilo resnično prav lahko. Samo proti njima mu je bilo treba skočiti in klicati na pomoč, potem bi prišli z vseh strani in in vse tri aretirali in zaprli pri policiji.

To je ravno tako enostavno kakor premeteno sredstvo, katerega se poslužujejo varnostni agenti, če nalete nenadoma na kakega signaliziranega zločinca, ki ga ne morejo prijeti brez zapornega povelja. Drugo jutro se zadeva pojasní.



Kamenit škrlilj

Kamenit, tovarna umetnega škrlilja, d. z o. z., v Laškem

Najstarejša tovarna v Jugoslaviji. — Ustanovljena leta 1910.

Zahtevajte ponudbo!

Zahtevajte ponudbo!

Najcenejše, najtrpežnejše, najlajše (pri 12 kg na m², navadna strešna opeka prilično 50 kg na m²), najvarnejše proti nevihti in najlepše strehe izvršuje

la Portland-cement
dobavlja
„GRADIVO“
trgovačko društvo
ZAGREB
Bogovičeva ulica 3.
Brzlojavi: Gradivo.
Telefon 555.

Išče se
večje skladišče
v bližini Wolfove ulice
za takoj ali z mesecem
majem. Ponudbe pod:
„Suho skladišče“
na upravo lista.

Išče se lokal
v našem
primeren za mišersko obrt,
ki bi jo izvrševal samostojni
mizarski mojster z 2 do 3
pomočniki. Lokal pre-zajem
pod ugodnimi pogoji takoj
event tudi z mizarskim orod-
jem za več ali manj delav-
cev. Cenene ponudbe pod
„mizarstvo“ Sp. Dravograd 4.

Več časopisnega papirja
na prodaj.
Kje, pove uprava lista.

Premog
in
cement
stalno v zalogi
H. Petrič, Ljubljana,
Dunajska cesta 33. — Tel. 365.
Skladišče „BALKAN“.

Pisma, račune, kuverte, vizitke

in vse za trgovino in obrt
potrebne tiskovine
izvršuje lično in poceni
Zvezna tiskarna
in knjigarna
v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

Izdaja serij „Stenskih reklamnih načrtov trgovsko-prometnih središč in kopališč kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev“:

J. Zorman-ovo anončno in reklamno podjetje, LJUBLJANA
Gledališka ul. 2 — Telefon 231

Generalno zastopstvo „Gledališkega lista“, zastopstvo „Jugoslavenkog Lloyd“ za Slovenijo.

Tekoči račun pri „Jadranski banki“ in „Trgovski banki“, poštno-čekk. račun 12.866 v Ljubljani;

priporoča p. u. uradom, zdraviliškim komisijam, trgovcem, hotelirjem in kavarnam svoje umetniško dovršene izdaje serij „Stenskih reklamnih načrtov“ jugoslov. mest in kopališč po ugodnih cenah!

Izdaja in tiska »Zvezna tiskarna in knjigarna« v Ljubljani.